

Sofie Dencker-Larsen og Peter Abrahamson

Socialt arbejde og sociologi: interview med Donald Forrester

Donald Forrester er professor i socialt arbejde ved Cardiff University, Wales og har mangeårig erfaring med at etablere og lede forskningscentre såsom CASCADE Children's Social Care Research and Development Centre, What Works for Children's Social Care og Tilda Goldberg Centre. I forbindelse med sit arbejde med Københavns Professionshøjskoles forskningscenter Center for Bedre Børneliv gæster Forrester i løbet af efterårssemesteret 2024 København flere gange. Sofie Dencker-Larsen og Peter Abrahamson interviewede Forrester om koblingen mellem forskning og praksis, socialrådgiveres rolle overfor borgeren og staten samt om mødet mellem socialt arbejde og sociologi; herudover talte vi med Forrester om hans bog "The Enlightened Social Worker" (Den oplyste socialrådgiver, red.), hvori Forrester udfolder rettighedsbaseret socialt arbejde. Herunder gengiver vi centrale dele af interviewet.

Interview

Interviewer (SDL):

Som en person, der er velbevandret i at etablere og lede forskningscentre, hvad er dine vigtigste læringspunkter fra partnerskaber mellem forskning og praksis? Hvordan påvirker forskning – eller hvordan bør forskning påvirke – praksis og samfundet?

Donald Forrester:

Ikke på en ligetil måde – er begyndelsen på svaret. Nogle gange, når man læser om visse versioner af evidensbaseret praksis, får man indtrykket af, at akademikere mener, at forskere skal finde sandheden. Og så skal praktikere implementere det. Og min erfaring er meget langt fra dette. Så den måde jeg tænker på det akademiske arbejde generelt og forskningscentrenes bidrag, er, at vi er idéfabrikker. Vi finder idéer; vi udfordrer og kritiserer idéer; vi forfiner og ændrer idéer. Og med idéer mener jeg teorier på alle niveauer: teorier om, hvad essensen af et problem eller en problemstilling er, og teorier om, hvad vi kunne gøre ved det, teorier om mikrofærdigheder hos praktikere.

Og så er der en specifik ting, som jeg elsker ved forskningscentre. Det er, at de bevæger sig væk fra en alt for individualiseret idé om den akademiske bestræbelse. De skaber et fællesskab med et fælles formål, og det fælles formål rummer mennesker med forskellige idéer og forskellige metoder og forskellige perspektiver. Hvis jeg tænker på de centre, jeg har været involveret i, har der været en fælles følelse af at forsøge at gøre tingene bedre inden for børns sociale omsorg, og så er det blevet beriget af kvantitative forskere og kvalitative forskere eller forskere med en sociologisk baggrund og psykologisk baggrund. Alle forsøger at finde ud af, hvad der kunne være nyttigt i denne situation. Det betyder, at gode forskningscentre skaber fællesskaber, der er interesseret i idéer, der gør en forskel.

Interviewer (SDL):

Din pointe om, at forskning kan påvirke samfundet på denne indirekte måde, giver god mening. Har du et eksempel – eller et tænkt eksempel, fordi det er svært at vide som forsker, om ens arbejde påvirker samfundet på denne måde – på dette?

Donald Forrester:

Ja, det har jeg. Men før jeg giver konkrete eksempler, vil jeg gerne starte på et mere overordnet niveau. Jeg mener, at på mit forskningsområde, børns sociale omsorg (men også i professionelle praksisser [generelt],

Sofie Dencker-Larsen

Ph.d., adjunkt,
Københavns
Professionshøjskole

sodl@kp.dk

Peter Abrahamson

Lic.scient.adm., lektor
emeritus, Københavns
Universitet

Donald Forrester

Professor of Child and
Family Social Work

Director
Children's Social Care
Research and Develop-
ment Centre (CASCADE)

ForresterD@cardiff.ac.uk

School of Social Sciences

Cardiff University
Tel: +44 (0)2920 6 88724
/ 07976 322 439

som er det, Center for Bedre Børneliv (forskningscenter på Københavns Professionshøjskole (Københavns Professionshøjskole 2024), red.) vil fokusere på), bør forskere være en del af en debat og diskussion om, hvad der er nødvendigt, hvad der bør tilbydes, og hvad der fungerer bedst. Men vi bør ikke – og kan ikke – få det sidste ord! Praktikere, politikere og offentligheden har alle legitime interesser i en bredere [og mere åben] samtale. Så akademikere kan bestemt bidrage, men det bidrag er ikke altid definerende. Vi skal [som akademikere] arbejde i dialog med de mennesker, vi arbejder med. Efter min erfaring kommer de bedste idéer fra mennesker, der er direkte berørt af noget.

Så for at svare på dit spørgsmål! Lad mig give et par eksempler. Et af de eksempler, jeg er mest stolt af, er fra Cascade Centre (forskningscenteret CASCADE Children's Social Care Research and Development Centre (CASCADE 2024), Cardiff University, red.). Inddragelse af mennesker med direkte erfaringer med service er kernen i, hvad vi gør, og vi har en gruppe for forældre og en gruppe [af unge og voksne], som har erfaring med [at være anbragt i] pleje [da de var børn]. En af de

ting, som disse unge og voksne sagde, er, at hvis de unge fik børn, lige efter de forlod pleje, var deres oplevelse, at børnebeskyttelsesprocesser blev startet meget hurtigt; og de havde venner, der havde fået fjernet deres børn [som følge af disse processer]. Det førte til, at min kollega Louise Roberts (Cardiff University 2024; Roberts 2021) forskede i omfanget af fjernelse af børn fra unge, der har været i pleje. En meget høj andel af de tidligere anbragte unges børn blev anbragt i pleje. Og for mig er det en moralsk fiasko. Vi [som socialrådgivere og samfund] har anbragt disse børn i pleje, hvilket betyder, at vi på en måde er blevet deres forældre. Og så fjerner vi deres børn fra dem. [Roberts] fortsatte med at arbejde med disse grupper, hvor hun undersøgte deres oplevelser. Hun har produceret studier og samarbejdet om at producere en bog med unge, der er involveret, og hun har også engageret sektoren, så nu ser alle de lokale myndigheder i Wales og mange i England – og nu i stigende grad i andre lande – på, hvordan de kan støtte unge, som har været anbragt i pleje; og også søge at undgå at anse det som risikabelt, hvis en ung voksen, som tidligere har været anbragt i pleje, bliver forælder; og tænke på, hvordan man kan tilbyde støttende tjenester. Så for mig er det vigtige ved dette eksempel, at idéerne faktisk kom fra de mennesker, der er direkte berørt af [forskningsområdet].

Det er ofte ret svært at vide, hvilken forskel man gør, så for at give nogle yderligere eksempler: Min familie er blevet plejeforældre i de senere år. Og en af [...] de gode ting, vi [som plejeforældre] har oplevet, er direkte opstået fra forskning, som mit center har lavet (forskningscenteret CASCADE, red.). Vi fik [som plejeforældre] et træningskursus, som mit center udviklede i samarbejde [med praksis]. Vi [som plejeforældre] var involveret i nogle spørgsmål om skolegang for nogle børn, vi tog os af, og vi kunne pege på den walisiske regerings politik, som var blevet ændret som et resultat af forskning, som mine kolleger havde lavet, hvilket specifikt gav børn i pleje prioritet til at modtage visse former for støtte.

Interviewer (PA):

Vil du sige, at akademikere har en forpligtelse til at deltage i politikdiskussionen, men ikke fra et perspektiv af, at vi ved alt?

Donald Forrester:

Ja, bestemt. I en anvendt disciplin som socialt arbejde og det meste af sociologien, synes jeg, at vi bør forsøge at bidrage offentligt (som en form for engagement i det samfund, vi lever i) i en reel dialog og ikke 'åh, vi ved bedst'.

Interviewer (SDL):

Næste spørgsmål er et lidt andet emne end det, vi har diskuteret nu, men det hænger godt sammen med socialt arbejdes rolle i samfundet. Hvad er dine tanker om de modsatrettede synspunkter på socialt arbejde som at advokere for borgeren/hjælpe og styrke borgeren (som forbundet med f.eks. Th. Marshall's sociale medborgerskab og sociale rettigheder (Marshall 1950) vs. at være en del af et system, der undertrykker borgeren (som forbundet med f.eks. Giovanna Procaccis beskrivelse af velfærdsstaten, som kontrollerer 'de fattige' (Procacci 1996))?

Donald Forrester:

Jeg mener, at socialt arbejde indebærer at kunne håndtere en ret ubehagelig position. Og dette spørgsmål illustrerer på en måde denne ubehagelige position. Jeg er ikke enig i analyser, der fuldstændig afviser velfærdsstaten, for eksempel. Velfærdsstaten har været en enormt positiv ting, og jeg mener, at socialt arbejde kan gøre en forskel for mange individer og grupper i samfundet. Men der er konstante farer og risici for, at [socialt arbejde], af komplicerede årsager, kan blive involveret i undertrykkende praksisser.

Så på nogle måder var det at tænke over det en af drivkræfterne bag bogen, jeg for nylig har afsluttet (*The Enlightened Social Worker* (Forrester 2024), red.). Bogen er en apologi for socialt arbejde, et forsøg på at genopfinde, hvad socialt arbejde kunne eller burde være. En kernefunktion i min forskning har været at observere praksis, og der er ingen tvivl om, at socialt arbejde kan være involveret i praksisser, der er undertrykkende. Et eksempel, som vi bestemt ser ret ofte i Storbritannien, er ved vold i hjemmet, hvor socialrådgivere ofte vil gøre en kvinde, der oplever vold i hjemmet, ansvarlig for at beskytte børnene. Og der er mange andre eksempler på måder, hvorpå ting som fattigdom og afsavn ikke tages alvorligt i socialt arbejde – fx gennem en individualiseret forståelse for forsømmelse [af børn]. Jeg mener, at socialrådgivere har en nøglerolle at spille [i samfundet]. Faktisk mener jeg, at socialrådgivere er essentielle for ethvert humant og respektfuldt samfund. Men en god socialrådgiver skal derfor have en stærk forankring i politisk social teori, eller i det mindste en kritisk opfattelse af, hvad der er og ikke er passende [som socialfagligt svar på et socialt problem].

Jeg ved ikke, om det helt besvarer dit spørgsmål, delvist fordi jeg ikke ved, om der egentlig findes et svar på dit spørgsmål. Jeg tror, at enhver, der mener, at socialt arbejde er en udelukkende god ting, har en lidt naiv forståelse for den svære rolle, som især lovbestemt socialt arbejde (i dansk kontekst: myndighedsarbejde (se fx Bülow og Leth 2015), red.)

– det er det sociale arbejde, der er fastsat af love og politikker – spiller. Fordi vi [som socialrådgivere som myndighedsudøvere] bærer statens autoritet til at gribe ind over for enkeltpersoner og familier, nogle gange mod deres vilje. Der er farer ved, at der kan se magtmisbrug; og socialrådgivere skal konstant være opmærksomme på det, og de skal konstant have en højere [niveau] social kritik af de ting, de gør [i deres arbejde med borgere]. Et af de største problemer, vi ser, er individualisering. Du arbejder [som socialrådgiver] med en enkelt familie, og derfor ser du deres problemer som værende inden for familien i stedet for at tage et bredere syn på de sociale årsager til disse typer problemer, eller endda den sociale definition af, om dette er et problem, eller om det er noget, vi overhovedet skal involvere os i.

Interviewer (SDL):

Det vil sige, at [socialt arbejde] på en måde kan være både styrkende og undertrykkende, og at der skal være en særlig bevidsthed hos socialrådgivere om, at de har denne rolle?

Donald Forrester:

Ja, absolut. Lovbestemte rammer (myndighedsarbejde, red.) – hvilket i Storbritannien er de fleste socialrådgiveres rolle – gør, at [eksistensen af] socialrådgivere, eller en lignende rolle, nødvendigt på grund af de iboende og uundgåelige konflikter i samfundet. Vi [som samfund] ønsker, at forældre skal have en stor grad af frihed til at opdrage deres børn, som de vil, men vi erkender nu, at nogle forældre ikke kan sørge for eller ikke sørger for deres børns behov; måske er der misbrug; måske er der forsømmelse. Og i den situation bruger [socialrådgiveren] magt på statens vegne. Meget af litteraturen taler om dette, som om socialrådgivere blot skal kunne hjælpe folk; at vi simpelthen gør tingene bedre. Faktisk mener jeg, at socialrådgivere håndterer konflikter. Grunden til, at socialrådgivere er involveret i at beskytte børn, er, at selvom børn måske ikke har fuld kapacitet til at træffe rimelige beslutninger, har socialrådgivere alligevel en pligt til at finde ud af, hvad barnet ønsker og tænker, og derefter skal de foretage en afbalanceret vurdering af, om de kan handle på, hvad barnet ønsker. Nogle gange kan de anerkende et barns ret til at få sin mening taget alvorligt, men alligevel tilsidesætte den ret, fordi de føler, at barnet skal beskyttes. Så jeg mener, at magt er et centralt emne, og vi får den magt på samfundets vegne. Vi skal derfor have en kritisk opfattelse af brugen af den magt. Jeg mener ikke, at det at sige, at fordi socialt arbejde involverer magt, betyder det, at det simpelthen er et undertrykkende værktøj for staten.

Interviewer (PA):

Dette spørgsmål til dig, Donald, var motiveret af, at meget sociologi har perspektivet, at socialpolitik handler om at kontrollere de farlige klasser. Det handler om at kontrollere de fattige. En bog, der inspirerede mig som ung sociolog, var Frances Fox Piven og Richard Clowards "Regulating the Poor" (Piven og Cloward 1956), en diskussion om socialpolitik i USA. Og det var, formoder jeg, en slags marxistisk tilgang. Men senere kom hele den foucaultdianske tilgang, som også ser socialpolitik som et redskab til at manipulere og gøre de farlige klasser føjelige. Og når man ser på social administration på kommunalt niveau, tror jeg, at de socialrådgivere, som Sofie uddanner, føler, at de er fortalere for og beskyttere af folk, der forsøger at sikre, at folks rettigheder bliver respekteret, men cheferne er meget bekymrede over budgetter og økonomisk hjælp – dette kommer fra britisk sociologi eller den britiske socialpolitiske diskussion, at vi aldrig kan konkurrere med lønninger. Så socialhjælp eller arbejdsløshedsunderstøttelse skal være lavere end mindstelønnen. Og så er der alle disse ting i maskineriet til at drive socialpolitik i en velfærdsstat. Sociologi, eller meget sociologi, peger på disse negative elementer. Mens jeg tror, at socialrådgiverne på frontlinjen i høj grad forsøger at arbejde imod deres chefer for at sikre, at [deres klienter] nyder deres rettigheder. Jeg har undervist i sociologi om velfærdsstaten i mange år, og disse perspektiver er ret almindelige inden for sociologi, som jeg formoder generelt er en ret pessimistisk disciplin, når det kommer til social orden og samfund. Så det var motivationen for at stille disse spørgsmål til dig, ikke for at stille spørgsmålstejn ved socialrådgivernes moral eller normative tilgang, men mere hele pakken af socialpolitik.

Donald Forrester:

Der er to elementer, jeg gerne vil svare på. Det ene er spændingerne – spændingerne mellem rettighederne for de mennesker, vi [som socialrådgivere] arbejder med, og staten. Vi [som socialrådgivere] udfører ikke blot statens diktater; vi skal nogle gange modstå eller argumentere imod eller advokere for de mennesker, vi arbejder med, mod systemet. Og jeg mener, det er en afgørende del af vores rolle. Fordi det er mere som en aktivist og en advokat [for borgeren], ikke blot som en funktionær for staten.

Det er en del af mit svar. Den anden er: Jeg tror aldrig, jeg har været helt overbevist af en marxistisk analyse – faktisk er jeg ret overbevist af den marxistiske analyse – men jeg er mindre overbevist om, at marxisterne kan besvare spørgsmålet: "Hvad gør vi så?" Det er det mere vanskelige spørgsmål. Og jeg plejede at være ret glad for Foucault og Nietzsche. Men nu frygter jeg, at det ender i en version af nihilisme. Hvis man går ned ad den foucaultdianske vej, kritiserer han bestemt magt – og folk som Nikolas Rose har produceret vidunderlige analyser af, hvor-

dan forskellige professionelle kan individualisere og ansvarliggøre folk (Rose 1989) – som Foucault siger, magt er overalt og manifesterer sig konstant på mange måder, og han siger eksplicit, at man ikke kan have et samfund, hvor magt ikke er en konstant aktiv ingrediens, i hvilket tilfælde jeg tror, det mere vanskelige spørgsmål er: "I så fald, hvordan skal vi have et godt samfund? Hvordan kunne det se ud?" Jeg er blevet inspireret af forfattere, der har sagt, at vi skal vende tilbage til principper og idealer, der bredt er forbundet med oplysningstraditionen. Akademikere var kritiske over for oplysningstraditionen mod slutningen af det 20. århundrede. Jeg mener, det er værd at kæmpe for de rettigheder, der var kernen først i oplysningstraditionen og derefter opdagelsen, efter Anden Verdenskrig, af sociale rettigheder, en social kontrakt mellem borgere og staten; og jeg tror på, at der kan være mange problemer og begrænsninger forbundet med det, og det er langt fra perfekt – fordi vi ikke kan have et perfekt samfund – men en slags samfund, hvor vi har en stærk velfærdsstat, individuelle rettigheder for borgere og demokrati er langt den bedste måde, vi har til at styre samfundet indtil videre, så vi bør kæmpe for det, og at socialrådgivere har en særlig rolle i at beskytte individers rettigheder i bestemte sammenhænge.

Interviewer (SDL):

Hvilke nøglepunkter mener du, at sociologer bør tage med fra din bog "The Enlightened Social Worker"?

Donald Forrester:

Jeg ved ikke, hvad sociologer vil tage med sig fra den. Den har bestemt, eller forsøger at have, sociologiske [perspektiver]. Jeg har en tendens til at tage det perspektiv, at socialt arbejde delvist er nødvendigt, fordi de problemer, der arbejdes med, ikke kan reduceres til det sociale eller det psykologiske. I stedet er de en kompliceret og nogle gange ubehagelig interaktion mellem de to, som ikke kan løses. Min overbevisning er, at vi har brug for et sociologisk perspektiv i socialt arbejde, og jeg forsøger at illustrere dette ved at reflektere over "den sociale model". I min forståelse af den sociale model involverer den tre elementer: Det første og vigtigste er at give magt – så meget magt og stemme til dem, der modtager tjenester, som muligt. [Det andet] er det vigtigste, vi kan gøre i forhold til det; vi skal have et kritisk syn på arten af de problemer og spørgsmål, vi beskæftiger os med; jeg finder sociologer særligt nyttige til at anlægge et kritisk syn på fx ungdomskriminalitet [ved at stille spørgsmål ved]: Hvem kalder disse forbrydelser for "forbrydelser? Hvordan bliver de gjort til forbrydelser? Hvorfor er de så stærkt forbundet med bestemte grupper?" Og så er det tredje at se på sociale løsninger og ikke blot fokusere på en individualiseret [tilgang]. Men jeg

vil også understrege, at det ikke er nok i sig selv. Der er også brug for en individuel praksis, der kommer fra en mere humanistisk tradition. [...] Jeg har foretaget en del forskning, der forsøgte at finde ud af, hvad der virkede. Det er der et meget stærkt politisk fokus på i Storbritannien og USA. Jeg kender ikke den danske situation, men politikerne her (i Storbritannien) vil finde ud af, om tingene virker, og hvad resultaterne er for det, som de giver penge til. Hvordan ved vi, at det gør en forskel? Og jo mere jeg har set på det, jo mere har jeg indset, at en del af grunden til, at det er så svært at evaluere ting som børnebeskyttelsestjenester (child protection services), er, fordi der ikke er noget enkelt resultat, vi producerer. Vi [socialrådgivere] er meget mere beslægtede med domstole eller politiet, idet vi er en del af at have et rettighedsbaseret samfund. Og hvis man skulle evaluere domstole, ville man ikke evaluere dem på resultater; for hvordan ville man kunne gøre det? Man kan beskrive, hvad de [domstolene] gør. Man er meget mere tilbøjelig til at se på spørgsmål om proceduremæssig retfærdighed – bliver folk behandlet retfærdigt? Får deres stemme tilstrækkelig vægt? Så det fik mig til at bevæge mig væk fra et måske ret forenklet syn på socialpolitik og praksis mod et perspektiv, der så socialt arbejde som essentielt for et godt samfund, men også som kompliceret og fuld af spændinger.

Men jeg ved ikke, om en sociolog vil være interesseret i det. Jeg håber, de vil. Jeg føler ikke, at jeg sælger min bog særlig godt ved at sige det.

Interviewer (SDL):

Jeg tror faktisk, det kan sælge din bog i endnu [højere grad] til sociologer, fordi der er et meget sociologisk perspektiv [i de pointer, du fremhæver].

Donald Forrester:

Jeg tror, det hænger sammen med de spørgsmål, du rejste tidligere, Peter, at der har været en tendens, især i britisk sociologi, til at have meget kritiske synspunkter på fx velfærdsstaten, præcis som du beskrev. Og et problem fra socialrådgivernes perspektiv er, hvis de læser det materiale, så tænker de måske, at "disse mennesker mener, at mit arbejde er fuldstændig spild af tid", og de vender sig derefter mod en meget mere psykologisk tilgang til at hjælpe folk, hvilket som regel uundgåeligt individualiserer [de mennesker, som socialrådgiverne arbejder med].

Jeg mener, at det ville være nyttigt at have sociologisk engagement på meso-niveau til [at undersøge], hvordan vi faktisk kan skabe sociale forandringer. Og bevæge os ud over at arbejde med enkeltpersoner for at ændre sociale omstændigheder. Og jo mere vi kan gøre det, jo mere

tror jeg, vi vil få en frugtbar interaktion mellem socialt arbejde og sociologi.

Interviewer (SDL):

Har du nogle forslag – det kan være et hypotetisk svar – til, hvad en sådan meso-niveau-[tilgang] kunne være?

Donald Forrester:

Det bedste eksempel jeg kan komme i tanker om, er den kontekstuelle beskyttelsesmetode (contextual safeguarding approach) i Storbritannien. Den opstod gennem Carlene Firmins arbejde (Durham University 2024). Vi [som samfund] er meget bekymrede over det, vi i Storbritannien kalder seksuel udnyttelse af børn og kriminel udnyttelse af børn, hvilket er et kompliceret område. [Her tænker jeg på det], at typisk teenagere, men også nogle gange yngre [børn], bliver udnyttet, ofte på en organiseret måde, af grupper af mennesker, normalt mænd, uden for hjemmet. Bander vil trække piger og drenge ind i deres arbejde. Firmin var påvirket af Bourdieus arbejde, tror jeg, og argumenterede for, at i stedet for at se på dette som noget, der skete på familie[niveau], skulle man flytte fokus på børnebeskyttelse fra familien til kriminel udnyttelse af børn. Og hun brugte Bourdieus arbejde til at sige, at vi skal se ud over familien; vi skal se på konteksten og de steder og organisationer, der faciliterer eller forstyrrer denne type adfærd. I dag bliver kontekstuel beskyttelse bredt udviklet og brugt på tværs af lokale myndigheder i Storbritannien, når der er mistanke om organiseret seksuelt misbrug. I stedet for kun at fokusere på individer, forsøges det at forstyrre [de organisationer, der udnytter børnene og de unge]. Involvering af politiet, involvering af skoler, men også involvering af fx boligforeninger og de mennesker, der driver de sociale boliger eller parken, eller hvor [rekrutteringen eller misbruget] finder sted. Jeg synes, det er et ret godt eksempel på arbejde på mesoniveau, hvor sociologisk teori blev anvendt til [at løse spørgsmålet om], "hvordan kunne vi bevæge os væk fra en individualiseret respons på problemer?" Dette er en meget vanskelig ting at evaluere ordentligt, men det ser ud til at have en del succes. Jeg mener bestemt, at det har været meget succesfuldt i at af-individualisere kernen af dette problem, så det ikke er familier, der får deres børn seksuelt udnyttet, men grupper af organiserede mennesker, der seksuelt udnytter [børnene], hvilket skal forhindres.

Et andet eksempel er familierådslagninger (family group conferencing) (What Works for Children's Social Care 2024), som er en tilgang, der kan anvendes, når der er bekymring for et barn[s trivsel]. En familierådslagning samler alle, der kerer sig om barnet, til et møde, og de

professionelle lader dem udarbejde en plan for barnet. De deler, hvad deres bekymringer er. En uafhængig person kan facilitere eller forlade mødet, og derefter bliver familienetværket bedt om at finde løsninger. Denne tilgang er udviklet på baggrund af maoripraksis i Aotearoa New Zealand og er blevet tilpasset og brugt i vid udstrækning for at forsøge at bevæge sig væk fra en individualiseret tilgang til at hjælpe børn (se fx Connolly og MacKenzie 1998). I stedet for kun en eller to forældre og børn i en kernefamilie, skaber dette en slags landsby omkring et barn. Dette forsøger at af-individualisere det arbejde, vi foretager, og det er blevet muliggjort af folk, der går til dette arbejde gennem en social model og vigtigst af alt, som giver stemme og magt til de mennesker, der er direkte berørt af tjenesterne (socialt arbejde, red.).

Et andet eksempel er på makroniveau at forsøge at påvirke ting politisk, så, jeg formoder, at I allerede har dette i Danmark, i Wales var der diskussion om, hvorvidt det skulle gøres ulovligt for forældre at slå deres børn. Socialrådgiverakademikere og sociologer var nøglepersoner, der i bund og grund var aktivister for politisk forandring.

Interviewer (SDL):

I mange af dine svar på vores spørgsmål giver du eksempler, der inkluderer teori, akademikere og praksis, og hvordan dette påvirker familier og børn. Dette leder os over til det sidste spørgsmål, vi har til dig i dag: Hvad er dine tanker om sociologi i socialt arbejde og socialt arbejde i sociologi? Du har berørt det i dine svar her, men det ville være fint at få et mere overordnet billede af dine tanker om, hvordan socialt arbejde og sociologi interagerer.

Donald Forrester:

Der er to særlige områder, hvor det har været indflydelsesrigt for mig. Det ene er på et mere generelt niveau at have en kritisk tilgang til vores forståelse af problemer og spørgsmål. Så selvom jeg har udtrykt en vis skepsis over for folk som Foucault, er der mange andre sociologer, der grundlæggende har udfordret og nogle gange fået mig til at redefinere den måde, jeg tænker på ting som ungdom, kriminalitet eller misbrug. Jeg mener, at alle, der arbejder med disse spørgsmål, bør have en kritisk forståelse af, at de problemer, der præsenteres for os, altid er socialt konstruerede, og vi bør have et kritisk syn på, hvordan den sociale konstruktion kan foregå. "Hvem har magten til at definere, hvad der er og ikke er et problem? Og hvilke implikationer har det for vores praksis?"

At have et kritisk syn på arten af de spørgsmål, vi [som socialrådgivere] arbejder med – og sociologisk teori er virkelig nyttigt til det, fordi det bør påvirke, hvordan vi taler med folk. Vi har ikke bare en masse fær-

digheder, som vi bruger; de skal bruges til et formål, og derfor skal vi have en kritisk forståelse af det formål.

Og så en mere praktisk ting er, at der i løbet af de sidste 10-20 år har været en massiv paradigmatisk ændring i den måde, vi tænker på evalueringsforskning. Indtil da var det stort set sundhedsdefinerede metoder, som var bredt positivistiske, der var absolut dominerende; der var denne idé om, at RCT'er (randomiserede kontrollerede forsøg (se fx Deaton og Cartwright 2018) (ATE, red.) er den absolutte guldstandard. Jeg mener, jeg elsker en RCT, men ikke på den måde, de blev brugt, og især ikke [perspektivet] "vi summerer dem bare, og så ved vi, hvad der virker". Det var meget skuffende i praksis. De mennesker, der virkelig afslørede dette, var sociologer, der kritiserede det ved at sige, at problemet her er, at evalueringen bliver udført, som om den kan være fuldstændig ateoretisk; som om metoden på en eller anden måde producerer svaret, og man behøver ikke rigtigt at have en teori om, hvad der foregår, og det er derfor, man ikke kan forklare de faktiske mønstre, man ser i evidensen; dette er fx, når man laver fem eller seks RCT'er – det er ikke som i medicin, hvor man finder ud af, at studierne har tendens til at producere meget lignende resultater – de ville producere meget forskellige resultater, fordi kontekster og kvaliteten af implementeringen [af interventionerne] og andre ting er særdeles vigtigt, når man arbejder med mennesker. Som jeg ser det, er der nu er et nyt paradigme, der sætter teoriudvikling i centrum for udvikling og evaluering af professionelle praksisser eller nye tjenester eller interventioner. Så det er virkelig godt artikulert og eksemplificeret af Medical Research Councils (Medical Research Council (MRC) 2024) (britisk forskningsråd og forskningsbevillingsgiver, red.) vejledning om evaluering af komplekse interventioner (Skivington m.fl. 2021). [...] Det er primært samfundsvidenskabsfolk, der har skrevet [vejledningen]. Og man kan se, at det er et samfundsvidenskabeligt dokument, fordi mens der er plads til randomiserede kontrollerede forsøg og systematiske reviews, er kernen i udviklingscyklussen at udvikle en teori, arbejde samarbejdende med involverede mennesker og en initiativproces for at udforske, om teorien virker. Her er forskningsmetoderne en slags tjenere for teoriudvikling.

Jeg mener, at sociologi faktisk har transformeret, hvordan vi udfører evaluerende forskning, og har gjort det meget bedre og meget mere sammenhængende i de senere år.

Interviewer (SDL):

Tak. Det stemmer overens med noget af det arbejde, jeg laver med mine kolleger, hvor vi bruger retningslinjerne fra Medical Research Council til teori-generering i et interventionsstudie af, hvordan vi kan forbedre fastholdelsen af socialrådgivere på arbejdspladsen.

Dette får mig til at tænke på, at under samtaler med mine studerende diskuterer vi, hvad der udgør et socialt problem. Du berørte det i begyndelsen af dit svar på dette spørgsmål. Har du en bestemt tilgang eller teori, som du hælder til – fordi der er så mange definitioner af, hvornår noget er et socialt problem?

Donald Forrester:

Det har jeg ikke. Jeg er i første omgang lidt skeptisk over, at én definition ville være den rigtige. Det ville være dejligt at have én teori om alting, men jeg har ikke fundet en endnu. Men der er mange eksempler på sociologiske eller sociologisk påvirkede måder at tænke på ting, der har transformeret min tænkning. Jeg kan give et par eksempler. Geoffrey Pearson skrev en bog kaldet "Hooligan" (Pearson 1983). Hans tese var, at unge mænd fra arbejderklassen regelmæssigt har været genstand for moralsk panik, og at vi definerer dem som meget risikable og voldelige. Og det har transformeret den måde, jeg tænker på netop det emne [dette sociale problem], fordi han grundlæggende havde ret. Og når man først har set det, kan man aldrig glemme det. Og så er der også Goffman; og, som I ved, næsten alt skrevet af Goffman ændrer fundamentalt den måde, man ser ting på. Når man har læst "Asylums" [omhandlende] totale institutioner (Goffman 1961), kan man aldrig tænke på skoler og fængsler og så videre på samme måde. Hans bedste arbejde er nok hans tyndeste, som er "Stigma" (Goffman 1964). Det starter med en beskrivelse af mennesker med tydelige ansigtsmærker og stigma, og arbejder sig derefter igennem, indtil man indser, at vi alle håndterer vores identiteter hele tiden. Det virker måske ikke umiddelbart [relevant for] socialt arbejde. Men hvor meget mere stigmatiserende kan det være for en familie end at få nogen til at komme ind ad døren og sige, jeg tror, du forsømmer dine børn, eller du misbruger dem, eller lader dem blive misbrugt? Og når du anlægger et sociologisk perspektiv, muliggør det at indse, at forældre ofte forsøger at håndtere den ødelagte identitet, vi skaber ved at afsløre et problem. Nu betyder det ikke, at vi ikke skal afsløre problemet eller have disse svære samtaler, men det betyder, at forståelsen af den stigmatiseringsproces og processer af skam og selvbeskyttelsespræsentation er en enormt vigtig sociologisk indsigt, der hjælper os med at have et kritisk syn på, hvad vi laver.

Interviewer (SDL):

Dette minder mig om et af dine svar på vores første spørgsmål til dig om, hvordan du forklarede rollen for socialt arbejde, hvor socialrådgiveren er kritisk i dette forhold, og jeg synes, at det meget godt forenkler den måde, hvorpå en socialrådgiver eller en kommende socialrådgiver ser på personen foran dem, borgeren, og hvem der definerer, hvad de [borgerne] gør forkert, og hvordan vi [som socialrådgivere] skal ændre det? Og hvad er min rolle i dette [som socialrådgiver]?

Donald Forrester:

Hvis jeg skulle lave en liste over dyderne for en socialrådgiver, er en af de øverste ydmyghed. Men det handler virkelig om kritisk at tænke over, hvad man kan gøre, og hvad ens rolle er. Jeg synes, det er essentielt. Og sociologi hjælper med at give den kritiske kant. Selv hvis man ikke abonnerer på en bestemt analyse, kan man alligevel lære nok fra den analyse til at tænke, at det måske er en af de ting, der foregår her, og derfor skal jeg tænke meget nøje over arten af min praksis for at forsøge at minimere eller undgå at skabe den slags resultater. Så det er derfor, vi har det 'sociale' i 'socialt arbejde'. Det er ikke bare anvendt psykologi. Jeg blev engang spurgt af en minister: "Kan vi ikke bare slippe af med elementerne af social retfærdighed i socialrådgiveruddannelsen og fokusere på psykologien?", og jeg svarede: "Nej fordi spørgsmål om social retfærdighed og social kritik af samfundet er ikke blot en pæn tilføjelse; det er kernen i, hvad socialrådgivere bør udføre".

Litteratur

- Bülow, Maria, og Louise Austeen Leth. 2015. "Magt og myndighed i socialt arbejde med udsatte børn, unge og familier". S. 109–27 i *Socialt arbejde med børn, unge og familier*. Hans Reitzels Forlag.
- Cardiff University. 2024. "Dr Louise Roberts – People". Cardiff University – Dr Louise Roberts. Hentet 22. november 2024 (<https://profiles.cardiff.ac.uk/staff/roberts118>).
- CASCADE. 2024. "About us – CASCADE". CASCADE - Children's Social Care Research and Development Centre. Hentet 22. november 2024 (<https://cascadewales.org/about-us/>).
- Connolly, Marie, og Margaret MacKenzie. 1998. *Effective Participatory Practice: Family Group Conferencing in Child Protection*. Transaction Publishers.
- Deaton, Angus, og Nancy Cartwright. 2018. "Understanding and misunderstanding randomized controlled trials". *Social Science & Medicine* 210:2–21. doi: 10.1016/j.socscimed.2017.12.005.

- Durham University. 2024. "Professor Carlene Firmin | Contextual Safeguarding". *Professor Carlene Firmin | Contextual Safeguarding*. Hentet 22. november 2024 (<https://www.contextualsafeguarding.org.uk/about-us/our-team/professor-carlene-firmin/>).
- Forrester, Donald. 2024. *The Enlightened Social Worker: An Introduction to Rights Focused Practice*. Policy Press.
- Goffman, Erving. 1961. *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*. Knopf Doubleday Publishing Group.
- Goffman, Erving. 1964. *Stigma: notes on the management of spoiled identity*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Københavns Professionshøjskole. 2024. "Center for Bedre Børneliv". *Center for Bedre Børneliv – Københavns Professionshøjskole*. Hentet 22. november 2024 (<https://www.kp.dk/forskning-og-udvikling/center-for-bedre-boerneliv/>).
- Marshall, Thomas Humphrey. 1950. *Citizenship and Social Class: And Other Essays*. University Press.
- Medical Research Council (MRC). 2024. "Medical Research Council (MRC)". Hentet 22. november 2024 (<https://www.ukri.org/councils/mrc/>).
- Microsoft. 2024a. "CoPilot for Microsoft 365".
- Microsoft. 2024b. "Microsoft Teams".
- Pearson, Geoffrey. 1983. *Hooligan. A History of Respectable Fears*. London: Macmillan Education UK.
- Piven, Frances Fox, og Richard Andrew Cloward. 1956. *Regulating the Poor: The Functions of Public Welfare*. Vintage books.
- Procacci, Giovanna. 1996. *Poor Citizens: Social Citizenship and the Crisis of Welfare States. Working Paper*. European University Institute.
- Roberts, Louise. 2021. *The Children of Looked After Children – Outcomes, Experiences and Ensuring Meaningful Support to Young Parents In and Leaving Care*. Policy Press.
- Rose, Nikolas S. 1989. *Governing the Soul: The Shaping of the Private Self*. Routledge.
- Skivington, Kathryn, Lynsay Matthews, Sharon Anne Simpson, Peter Craig, Janis Baird, Jane M. Blazeby, Kathleen Anne Boyd, Neil Craig, David P. French, Emma McIntosh, Mark Petticrew, Jo Rycroft-Malone, Martin White og Laurence Moore. 2021. "A New Framework for Developing and Evaluating Complex Interventions: Update of Medical Research Council Guidance". *BMJ* n2061. doi: 10.1136/bmj.n2061.
- What Works for Children's Social Care. 2024. "Family Group Conferencing". *What Works for Children's Social Care*. Hentet 22. november 2024 (<https://whatworks-csc.org.uk/evidence/evidence-store/intervention/family-group-conferencing/>).

Abstract

Donald Forrester is Professor of Social Work at Cardiff University, Wales. Forrester has extensive experience developing and managing research centres such as CASCADE Children's Social Care Research and Development Centre, What Works for Children's Social Care, and Tilda Goldberg Centre. In relation with his work at the Centre for Better Childhoods research centre at University College Copenhagen Forrester will visit Copenhagen several times during the autumn semester of 2024. Sofie Dencker-Larsen and Peter Abrahamson interviewed Forrester about the link between research and practice, the role of the social worker towards citizens and the state, and about the meeting of social work and sociology; additionally, we speak with Forrester about his book "The Enlightened Social Worker", in which he unfurls rights-based practice in social work. In the following, we present key parts of the interview².

Noter

- 1 Interviewet blev foretaget af Sofie Dencker-Larsen (SDL) og Peter Abrahamson (PA) og transskriberet via Microsoft Teams (Microsoft 2024b) den 17. oktober 2024 og herefter redigeret og komprimeret af SDL. Herudover har Donald Forrester kommenteret på og uddybet pointer i det transskriberede interview. Interviewet er oversat fra engelsk til dansk via Microsofts kunstige intelligens-software CoPilot (Microsoft 2024a tilgået den 15. november 2024 instrueret i at oversætte interviewet fra engelsk til dansk). SDL har efterfølgende gennemgået og viderebearbejdet den danske oversættelse samt oprettet litteraturlisten ud fra omtale af videnskabelige værker og andre henvisninger undervejs i interviewet. Frank Ebsen har læst og kommenteret på det oversatte interview.
- 2 The interview was conducted by Sofie Dencker-Larsen (SDL) and Peter Abrahamson (PA) and transcribed via Microsoft Teams (Microsoft 2024b) on October 17th 2024; following this, SDL edited and condensed the transcribed text. Donald Forrester commented on and expanded on points in the transcription. The interview was translated from English to Danish via Microsoft's AI software CoPilot (Microsoft 2024a accessed on November 15th 2024, prompted to translate the interview from English to Danish). SDL went through and (when needed) adjusted the wording of the Danish translation, as well as created the list of references for scientific works and and other sources mentioned throughout the interview. Frank Ebsen has read and commented the translated interview.

